BEST PRATİK - 1

✔ Doğru ✖ Yanlış

1 ☐ Habitat, bir türün bireylerinin yaşamsal faaliyetlerini en iyi şekilde devam ettirebildiği ve türün arandığında en kolay bulunabildiği yaşam yeridir.

2 ☐ Ekosistem, belirli bir bölgede yaşayan ve birbirleriyle daima etkileşim içinde olan canlılarla bunların herhangi bir şekilde cansız çevreyle ilişkilerinin meydana getirdiği yapıdır.

3 ☐ Adaptasyon, belirli bitki ve hayvan türlerinin bölgesel düzeyde oluşturdukları ve kendine özgü özellikleri olan büyük topluluklardır.

• Boşluk •• Doldurma •

1 Yerden yükseldikçe sıcaklık ortalamaları ..... için bitki ve hayvan türleri kuşaklar oluşturarak azalır.

2 Tarih boyunca insanlar ihtiyaçlarını karşılamak için doğal kaynakları kullanmıştır. Özellikle ....'nden sonra fosil yakıtların hızla kullanılmaya başlanması ekosistemdeki bozulmaları arttırmıştır.

3 Canlıların yeryüzüne dağılışı sadece günümüz coğrafi şartlarda gerçekleşmemiştir. Geçmiş zamanlardaki coğrafi şartların da etkisi vardır. Canlıların yeryüzüne dağılışını etkileyen paleocoğrafya faktörleri; ..... ve ..... dir.

• Kavram •• Eşleştirme •

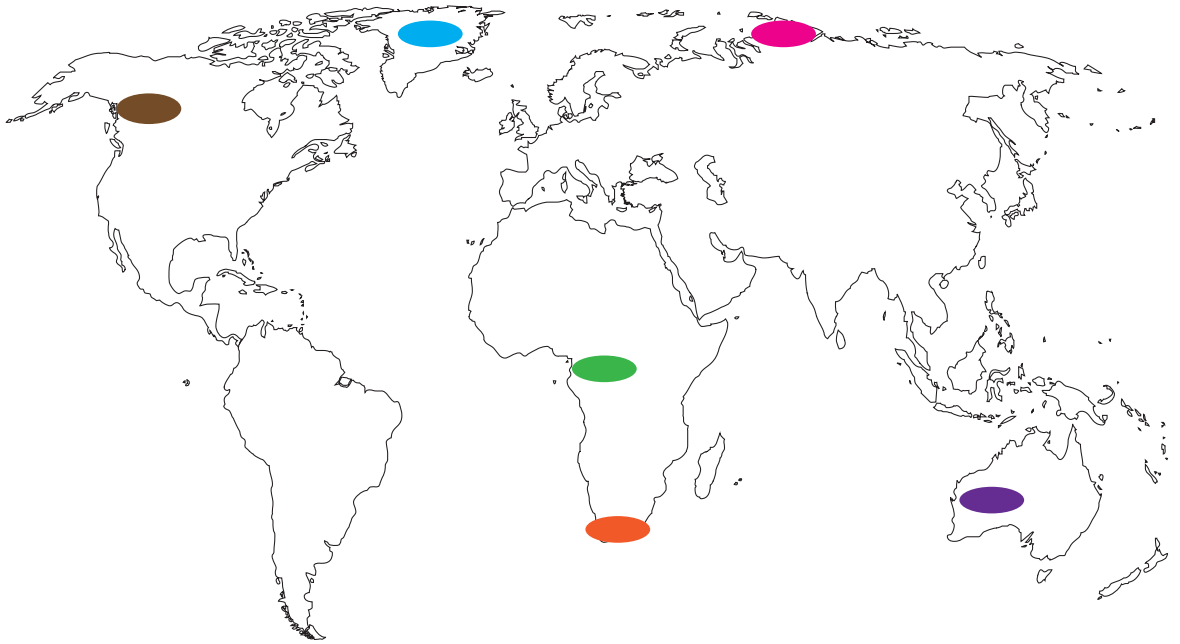
Aşağıda verilen biyomları, özellikler ile eşleştiriniz.

BİYOM		
TROPİKAL YAĞMUR ORMANLARI	1	...
SAVAN	2	...
ÇÖL	3	...
TUNDRA	4	...
KUTUP	5	...

ÖZELLİK	
a	Sıcaklıklar yıl boyunca 0°C'nin altındadır. Antarktika Kıtası'nda görülür.
b	Bitki örtüsü, su tutabilen dikenli bitkiler ve çalılıklardan oluşur.
c	Yıl boyunca sıcaklık ve yağış miktarının fazla olmasından dolayı biyoçeşitliliğin en fazla olduğu biyomdur.
d	Hayvanları; kutup ayısı, kutup tilkisi, ren geyiği, misk öküzü ve karibulardır.
e	Bitki örtüsü, yazın yeşeren uzun boylu otlar ile yer yer ağaç topluluklarından oluşur.

• Harita •• Yorumlama •

Aşağıdaki haritada farklı renklerle gösterilen merkezlerde görülen biyomların neler olduğunu belirtilen alanlara yazınız.

a) .....
b) .....
c) .....
d) .....
e) .....
f) .....

• Soru – Cevap •• Eşleştirme •

Aşağıda verilen soru ve cevapları birbirleriyle eşleştiriniz.

SORU		CEVAP	
Bir bölgedeki genlerin, türlerin, ekosistemlerin ve ekolojik olayların bütününe ne denir?	1 ...	a	ENDEMİK
Bulunduğu bölgenin ekolojik şartlarından dolayı yalnızca belirli bölgede yetişebilen Dünya'nın başka yerinde yetişme ihtimali olmayan, yöreye özgü bitki türüne ne denir?	2 ...	b	ADAPTASYON
Kutup bölgelerinde yaşayan hayvanların derilerinin altında kalın bir yağ tabakasının bulunması ne ile açıklanır?	3 ...	c	BİYOÇEŞİTLİLİK
Aynı doğal koşullarda yaşayan canlılar ortak özellik taşır. Benzer bitki ve hayvan topluluklarının bulunduğu bu bölgelere ne denir?	4 ...	d	BİYOM

• Kısa Cevaplı •• Sorular •

1. Türkiye'de 14 adet Ramsar alanı arasında yer alan Sultan Sazlığı hangi ilimizin sınırları içerisinde bulunmaktadır?

2. Fotosentez ile inorganik maddelerden besin ve oksijen üreten yani kendi besinini kendisi üreten canlılara ne denir?

3. Ölen canlıların atık ve kalıntılarını, salgıladıkları enzimlerle parçalayan ve toprağa geri dönmesini sağlayan canlılar hangileridir?

4. Azotu canlıların kullanabilmesi için azotun yıldırım ve volkanik faaliyetler sonucu oksijen ile birleşerek neye dönüşmesi gerekir?

5. Ot yiyen canlılarla beslenen canlılar, besin piraminde hangi canlı grubuna girer?

6. Fosil yakıtların yakılması, canlıların solunum yapması ve orman yangınları atmosferde hangi gazın artmasına neden olur?

7. Canlıların aldıkları besinleri enerjiye dönüştürmesini sağlayan ve atmosferde yaklaşık olarak %21 oranında bulunan gaz hangisidir?

8. Canlıların diş, kabuk ve kemik gelişimleri için gerekli olan fosforun asıl kaynağı nedir?

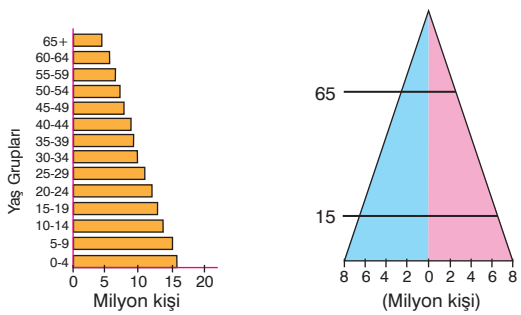
9. Okyanus ve denizlerde dalgalar sonucu atmosfere karışan ve iklimi ılımanlaştıran tuz zerreciklerine ne denir?

10. Hidroelektrik enerji üretmek, tarım alanlarını sulamak ve içme suyu elde etmek için insanlar tarafından yapılan göllere ne denir?

• Grafik •• Analizi •

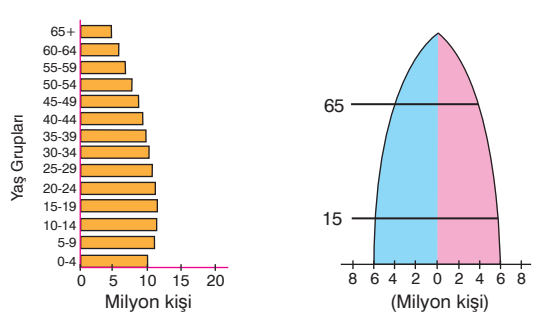
Aşağıdaki nüfus piramitlerini inceleyerek, nüfus piramitlerinin ait olduğu ülkelerin tabloda verilen özelliklerini fazla ya da az olarak değerlendiriniz.

X

1.	İşçi ücretleri	.....
2.	Mal ve hizmetlere olan talep	.....
3.	Yaşlı nüfus oranı	.....
4.	Demografik yatırım ihtiyacı	.....
5.	Nüfus artış hızı	.....

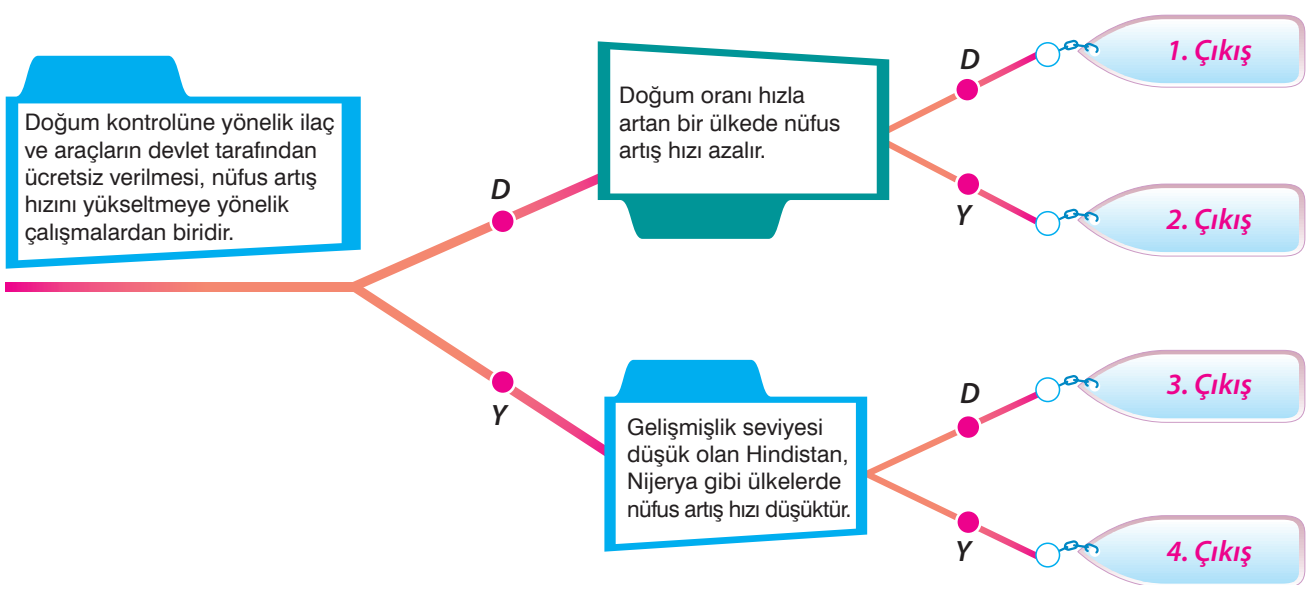
Y

1.	İş gücüne duyulan ihtiyaç	.....
2.	Kişi başına düşen millî gelir	.....
3.	İşsizlik oranı	.....
4.	Eğitim hizmetlerinin kalitesi	.....
5.	Genç nüfus oranı	.....

• Tanılayıcı Dallanmış •• Ağaç •

Aşağıda birbiriyle bağlantılı, doğru/yanlış tipinde ifadeler içeren "Tanılayıcı Dallanmış Ağaç" tekniğinde bilgiler verilmiştir. İlk ifadeden başlayak, her doğru veya yanlış cevabına göre çıkışlardan sadece birini işaretleyiniz.

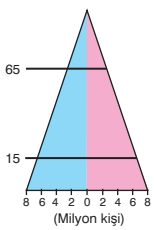

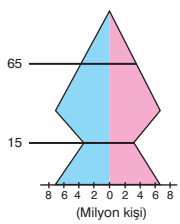
1.
- Kişi başına düşen millî gelir azalır.
- Doğal kaynakların kullanımı artar.
- Demografik yatırımlar artar.
- Genç bağımlı nüfus oranı artar.

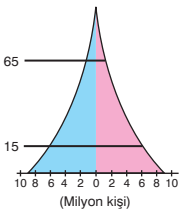
Yukarıdaki durumların ortaya çıkmasında etkili olan faktör aşağıdakilerden hangisidir?

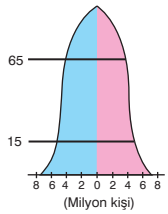
A) Ticaret hacminin artması
B) Doğum oranlarının azalması
C) Eğitim kalitesinin artması
D) Nüfus artış hızının yükselmesi
E) Kentsel nüfus oranının artması

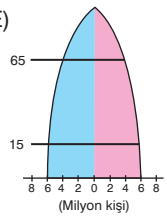
2. **Aşağıdaki nüfus piramitlerinden hangisine sahip olan bir ülkenin, gelecekte iş gücü açığı sorunu ile karşılaşma ihtimali daha fazladır?**

A)

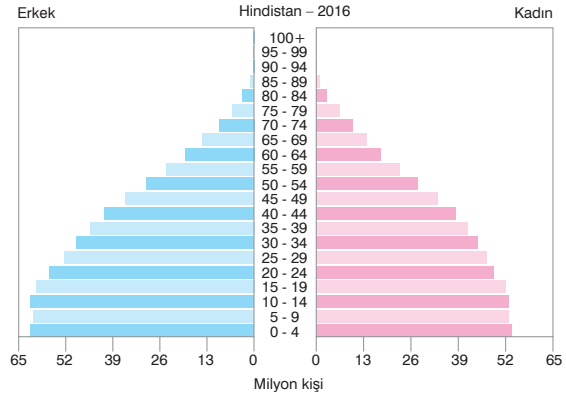
B)

C)

D)

E)

3. Aşağıda Hindistan'ın 2016 yılına ait nüfus piramidi verilmiştir.

Nüfus piramidine bakıldığında Hindistan'ın kısa bir sürede ekonomik anlamda kalkınabilmesi için öncelikle nasıl bir nüfus politikası uygulamalıdır?

A) Nüfusunu kırsal alanlardan kentsel alanlara taşıyarak
B) Nüfus artış hızını düşürmeye yönelik çalışmalar yaparak
C) Nüfusun artması için doğum oranlarını arttırıcı politikalar uygulayarak
D) Çok çocuklu ailelere parasal anlamda yardım ederek
E) İş gücü ihtiyacını karşılamak için dışarıdan göç alarak

4. Nüfus artış hızının fazla olduğu ülkelerde demografik yatırımlar fazladır. Bu durum ülkelerin kalkınma hızını yavaşlatmaktadır.

Buna göre, aşağıda verilen ülkelerden hangisinde nüfus artış hızının yüksek olmasından dolayı kalkınma hızı daha yavaştır?

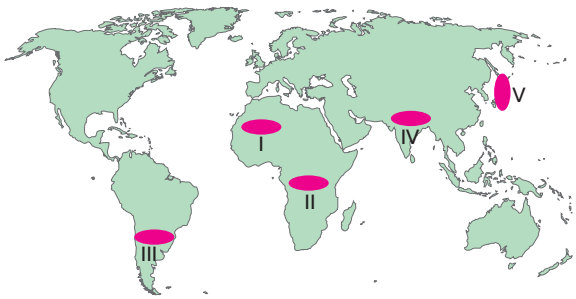
A) Norveç B) Rusya C) Kanada
D) Pakistan E) ABD

5. Bazı ülkeler nüfus artış hızlarını kontrol altına almak için çeşitli nüfus politikaları belirlemişlerdir.

Aşağıdaki ülkelerden hangisinin nüfus politikası, nüfusu arttırmaya yönelik değildir?

A) Fransa B) Almanya C) İngiltere
D) Hindistan E) İtalya

6.

Yukarıdaki Dünya haritası üzerinde numaralandırılarak gösterilen ülkelerden hangisi nüfus artış hızını artırıcı politikalar uygulamaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

7. **Nüfus artış hızının yüksek olduğu bir ülke için,**

I. Kalkınma hızı düşüktür.
II. Genç bağımlı nüfus oranı düşüktür.
III. Kadın başına düşen bebek sayısı azdır.
IV. İş gücü fazlası vardır.

ifadelerinden hangileri söylenebilir?

A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve III E) III ve IV

8. **Aşağıda verilen ülkelerden hangisinde nüfus artış hızını artırıcı bir politika uygulanırsa yanlış bir nüfus politikası uygulanmış olur?**

A) Fransa B) Hindistan
C) Japonya D) İtalya
E) Rusya

9. Bir ülkenin nüfus projeksiyonlarına bakıldığında gelecekte yaşlı nüfusun bakımı ve emekli maaşlarıyla ilgili harcamaların artacağı öngörülmüştür.

Buna göre, söz konusu ülke ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Nüfus artış hızı düşmektedir.
B) Ortalama insan ömrü uzamaktadır.
C) Ortanca yaş sınırı yükselmektedir.
D) Genç bağımlı nüfus oranı artmaktadır.
E) Nüfusun yapısal özelliği değişmektedir.

10. Doğal nüfus artış hızının en az olduğu kıta Avrupa Kıtası'dır. **Aşağıdakilerden hangisi Avrupa Kıtası'nda doğal nüfus artış hızının az olmasının sebepleri arasında yer almaz?**

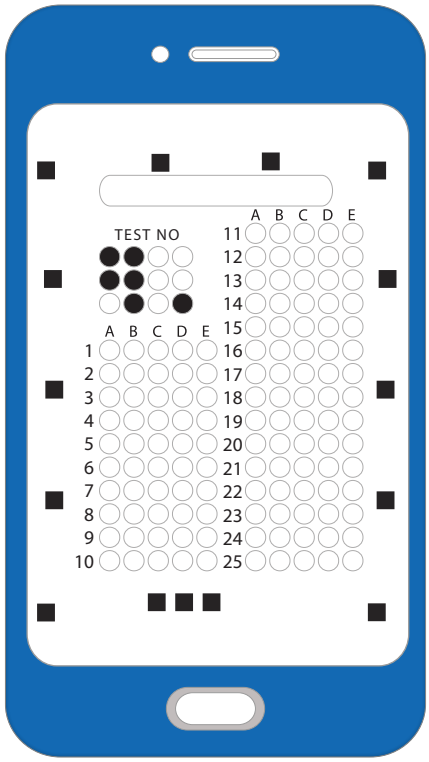
A) Şehirleşme oranının fazla olması
B) Kadının iş hayatında aktif rol alması
C) Nüfus yoğunluğunun fazla olması
D) İnsanların yaşam standartlarını düşürmek istememesi
E) Doğum oranlarının az olması

11. **Nüfus artış hızının çok düşük olduğu bir ülke ile ilgili olarak,**

I. Gelişmişlik seviyesi yüksektir.
II. Doğum oranları azdır.
III. Ortalama insan ömrü kısadır.
IV. Yaşam kalitesi düşüktür.

yargılarından hangileri söylenebilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. Basamak Kontrol Testi Optiği

2. BASAMAK CEVAP ANAHTARI

BP

DOĞRU - YANLIŞ

1. Y **2.** D **3.** D **4.** Y

BOŞLUK DOLDURMA

1. II. Dünya Savaşı'nın **2.** azaltmaya **3.** yükseltmeye **4.** azaltıcı

TABLO DOĞRULAMA

1. A **2.** A **3.** C **4.** B **5.** B **6.** A

GRAFİK ANALİZİ

X. **1.** az **2.** fazla **3.** az **4.** fazla **5.** fazla

Y. **1.** fazla **2.** fazla **3.** az **4.** fazla **5.** az

TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ

4. Çıkış

BD 1	1-A	2-B	3-B	4-E	5-E	6-B	7-B	8-A	9-C	10-D	11-A
BD 2	1-E	2-E	3-A	4-B	5-A	6-E	7-E	8-C	9-C	10-B	11-D
BD 3	1-C	2-E	3-A	4-D	5-E	6-C	7-A	8-B	9-E	10-C	11-B

BD 4	1-E	2-E	3-D	4-B	5-A	6-A	7-B	8-C	9-D	10-A	11-C	12-E

BD 5	1-A	2-D	3-E	4-B	5-C	6-E	7-E	8-E	9-D	10-E	11-A
BKT	1-D	2-E	3-B	4-D	5-D	6-E	7-C	8-B	9-D	10-C	11-A

BEST DEĞERLENDİRME - 2

1. Türkiye'de elektrik enerji üretimi çeşitli kaynaklardan sağlanır.

Buna göre, aşağıdaki enerji kaynaklarının hangisinden elde edilen elektrik enerjisi daha fazladır?

A) Dalga B) Doğal gaz C) Petrol
D) Rüzgâr E) Taş kömürü

2. I. Samsun - Bakır
II. İskenderun - Demir-çelik
III. Seydişehir- Boksit
IV. Murgul - Bakır
V. İzmit - Petrol

Yukarıdaki madenlerden hangileri çıkarıldıkları yerde işlenmektedir?

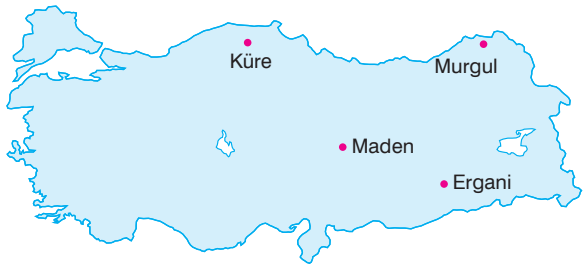
A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve IV
D) II ve V E) III ve IV

3. Antrasit, kalori değeri yüksek olduğundan Dünya'da bulunan en kaliteli kömürdür.

Bu kömür çeşidine Türkiye'de rastlanılmaması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

A) Daha önceki dönemlerde çıkarılarak tüketilmiş olmasıyla
B) Türkiye'nin genç jeolojik yapıya sahip bir ülke olmasıyla
C) Türkiye'nin iklim özellikleriyle
D) Türkiye'nin IV. jeolojik zamanda buzul istilasına uğramamış olmasıyla
E) Türkiye'deki ormanların yıllardan beri tahrip edilmesiyle

4. Aşağıdaki haritada bir madenin Türkiye'de çıkarıldığı yerler gösterilmiştir.

Dünya üretiminde önemli bir paya sahip olduğumuz bu maden aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bakır B) Krom C) Bor
D) Volfram E) Boksit

5. **Aşağıdakilerden hangisi yenilenebilir enerji kaynaklarına örnek gösterilebilir?**

A) Kömür
B) Petrol
C) Güneş
D) Doğal gaz
E) Bor mineralleri

6. **Türkiye'nin enerji kaynakları ve madenleriyle ilgili olarak aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yanlıştır?**

A) Akarsuların yatak eğimlerinin fazla olması hidroelektrik enerji potansiyelinin fazla olmasını sağlamıştır.
B) III. jeolojik zamanda oluşan arazilerin fazla olması linyit yataklarının yaygın olmasına neden olmuştur.
C) Taş kömürü yatakları yalnızca Batı Karadeniz Bölümü'nde bulunur.
D) En fazla elektrik enerjisi rüzgârdan elde edilir.
E) Petrol ve doğal gaz ihtiyacının büyük bir bölümü dış alım yoluyla karşılanır.

7. Türkiye, madenler ile yer altı ve yer üstü kaynaklarının çeşitliliği bakımından zengin ülkelerden biridir.

Buna göre;

I. Bor,

II. Fosfat,

III. Bakır

madenlerinden hangilerinin Türkiye'de önemli miktarda rezerve sahip olduğu söylenemez?

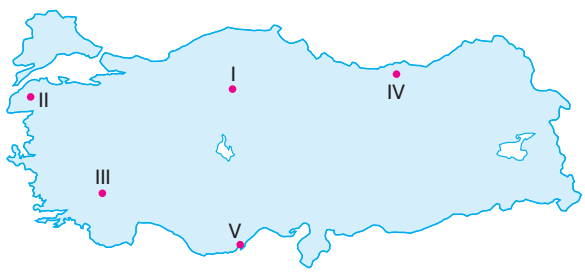
A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

8. I. Krom - Guleman
II. Demir - Divriği
III. Bor - Emet
IV. Linyit - Küre
V. Bakır - Soma

Yukarıda verilen bazı madenler ve bu madenlerin çıkarıldığı yer eşleştirmelerinden hangileri yanlıştır?

A) I ve III B) I ve IV C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

9. Yenilenebilir enerji kaynaklarından Güneş enerjisi potansiyeli güneşlenme süresine, jeotermal enerji potansiyeli ise sıcak suların varlığına bağlıdır.

Buna göre, yukarıdaki harita üzerinde işaretli alanlardan hangilerinde sırasıyla jeotermal enerji, Güneş enerjisi ve rüzgâr enerjisi potansiyelinin en fazla olduğu söylenebilir?

A) I – II – III B) II – IV – III C) III – IV – II
D) III – V – II E) IV – V – III

10. Aşağıdaki haritada bir enerji kaynağının işlendiği yerler gösterilmiştir.

Söz konusu enerji kaynağı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Taş kömürü B) Linyit C) Petrol
D) Doğal gaz E) Su gücü

11. Yenilenebilir enerji kaynakları arasında gösterilen rüzgâr enerjisi, Türkiye'nin enerji üretiminde önemli bir paya sahip değildir.

Bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

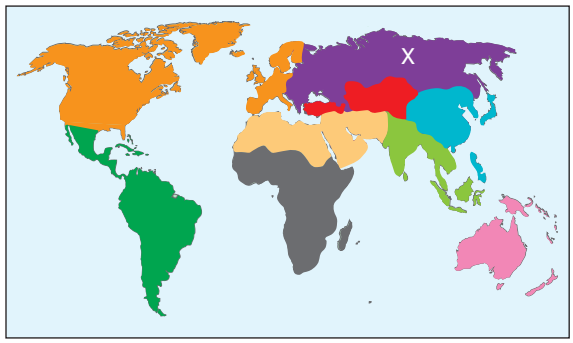
A) Yer şekillerinin uzanışı
B) Üç tarafının denizlerle çevrili olması
C) Kıyı ovalarınca zengin olması
D) Rüzgâr enerjisi yatırımlarının yetersiz olması
E) Soğuk rüzgârların daha etkili olması

12. **Aşağıdakilerden hangisi bir madenin işletilebilmesi için gerekli koşullar arasında yer almaz?**

A) Rezervi yeterli olmalı
B) Volkanik bir bölgede yer almamalı
C) Talep ve sermaye yeterli olmalı
D) Çıkarım maliyeti düşük, ulaşım imkânları yeterli olmalı
E) Tenör oranı yüksek olmalı

BEST DEĞERLENDİRME - 2

1.

Yukarıdaki haritada X ile gösterilen alandaki kültür bölgesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şark - Hint
B) Slav - Rus
C) Pasifik
D) Latin Amerika
E) Avrupa - Angloamerika

2. Türkiye tarihi çağlardan beri medeniyetlerin merkezi olmuştur.

Aşağıda verilenlerden hangisi diğerlerine oranla Türkiye'nin medeniyetlerin merkezi olmasında daha büyük etkiye sahiptir?

A) Yer altı kaynaklarının yeterli olması
B) Ortalama yükseltisinin doğuya doğru artması
C) İklim koşullarının elverişli olması
D) Bitki örtüsünün gür olması
E) Ulaşım olanaklarının gelişmiş olması

3. Anadolu Yarımadası tarihte yerleşik hayata geçilen ilk yerler arasındadır. Tarih boyunca birçok medeniyet burada kurulup gelişmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi Anadolu'nun geçmişin izlerini taşıdığının en önemli göstergesidir?

A) Birçok etnik ve dinsel unsuru barındırması
B) Nüfusunun çok olması
C) Tarımın önemli bir geçim kaynağı olması
D) Dışarıdan göç alması
E) Ekonomik açıdan geri kalması

4. Anadolu, tarihin ilk çağlarından beri coğrafi konumuna bağlı olarak pek çok medeniyetin buluşma noktasında yer almıştır.

Anadolu'da aşağıdaki medeniyetlerden hangisine ait izler bulunmaz?

A) Helen B) Likya C) Troya
D) Frig E) İnka

5. Anadolu tarih boyunca birçok kültür ve medeniyetin doğup geliştiği bir coğrafi bölgedir.

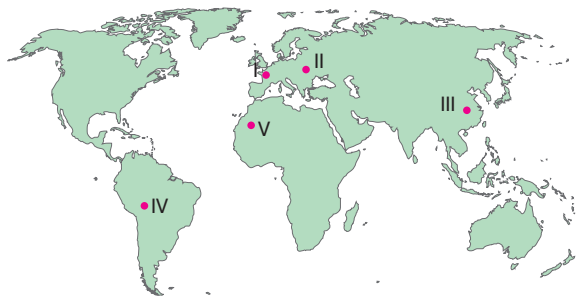
Buna göre,

I. Fars
II. Çin
III. Yunan
IV. Hint

kültürlerinden hangilerinin Anadolu'daki medeniyetler üzerinde etkisi diğerlerine göre daha azdır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

6.

Yukarıdaki haritada işaretli alanlardan hangi ikisi aynı kültür bölgesi içinde yer alır?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

SORU - 1

Aşağıdaki kavramları açıklayarak, kısaca bilgi veriniz.

Adaptasyon: .....

.....

.....

Biyom: .....

.....

.....

Aerosol: .....

.....

.....

SORU - 2

Aşağıda verilen ifadeleri, doğru (D) veya yanlış (Y) olarak işaretleyiniz.

1. ☐ Canlıların yeryüzüne dağılışını etkileyen paleocoğrafik faktörler insan ve diğer canlılardır.

2. ☐ Hindistan ve Nijerya gibi az gelişmiş ülkelerde nüfus artış hızının fazla olması demografik yatırımları artırır.

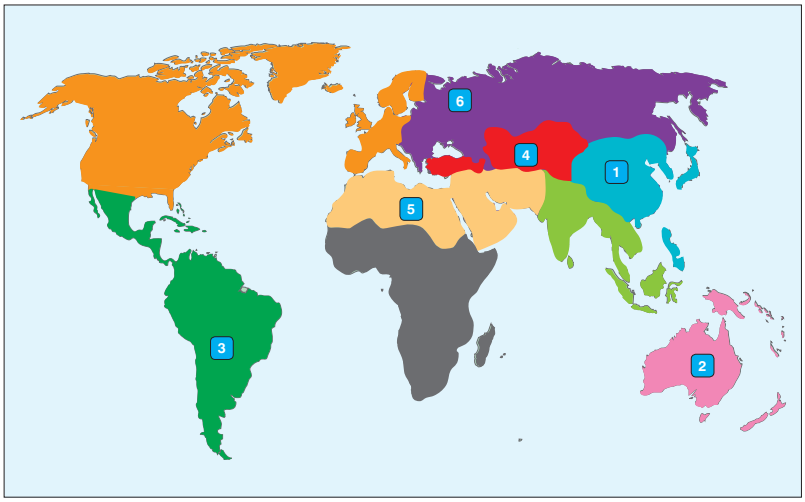
3. ☐ Nüfus artış hızını düşürmeye yönelik çalışmalar yapan ülkeler öncelikli olarak doğum oranlarını artırmaya yönelik çalışmalar yapmalıdır.

4. ☐ Türkiye'de Cumhuriyetin kurulmasından günümüze kadar nüfus miktarı sürekli artmıştır.

5. ☐ İşçi ücretlerinin düşmesi ve buna bağlı olarak üretim maliyetinin azalması, nüfus artış hızının yükselmesinin olumsuz sonuçları arasında yer alır.

SORU - 3

Aşağıda Dünya haritasındaki Dünya kültür bölgelerinin isimlerini verilen boşluklara doğru bir şekilde eşleştiriniz.

1 ..... 2 .....

3 ..... 4 .....

5 ..... 6 .....

SORU - 4

Aşağıda verilen ifadeleri, doğru (D) veya yanlış (Y) olarak işaretleyiniz.

1. ☐ Türk kültüründe halıcılık, kilim dokumacılığı, cirit, otçuluk, at yarışı, cami, han ve kervansaray gibi unsurlar Türk kültürünün maddi unsurları arasında sayılır.

2. ☐ Dünya'nın en eski medeniyetlerinden olan Çin Medeniyeti, Güney Afrika Kıtası'nın And Dağları'nda kurulup gelişmiştir.

3. ☐ Latin Amerika kültür bölgesinde ABD, Kanada ve İngiltere ükeleri yer alır.

4. ☐ Türk kültür ocağının Orta Asya olması nedeniyle denizden uzaktır. Bu nedenle Türk kültürü daha çok karasal iklim özelliklerinin etkisinde kalmıştır.